

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ รอบที่ 2 /2566

เขตสุขภาพที่ 1 : จังหวัดเชียงใหม่
ระหว่างวันที่ 21 – 23 มิถุนายน 2566

1) กรอบประเด็นการตรวจราชการ () Agenda Based (/) Functional Based () Area Based

2) ประเด็นการตรวจราชการที่มุ่งเน้น /ตัวชี้วัด :

ประเด็นที่ 3 : สุขภาพกลุ่มวัย และการยกระดับบริการผู้สูงอายุ

3.1 กลุ่มวัย (มารดาและทารก)

ตัวชี้วัดที่ 1 : อัตราตายทารกแรกเกิด ≤ 28 วัน ที่รอดออกมา น้ำหนัก ≥ 500 กรัม

(ไม่เกิน 3.6 : 1000 ทารกเกิดมีชีวิต)

ตัวชี้วัดที่ 2 : เพิ่มเตียง NICU ให้ได้ตามเกณฑ์ (น้อยกว่า 1 : 500 ทารกเกิดมีชีวิต)

3) สถานการณ์

ตัวชี้วัด	ประเด็นตรวจราชการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			
			ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566 (ต.ค. 55 - เม.ย. 66)
สาขาทารกแรกเกิด (Newborn)						
1	อัตราตายทารกแรกเกิด ≤ 28 วัน ที่รอดออกมา น้ำหนัก ≥ 500 กรัม	ไม่เกิน 3.6 : 1000 ทารกเกิดมีชีวิต	29	56	34	22
			12,624	12,169	10,504	6,377
			2.3	4.60	3.24	3.45
2	เพิ่มเตียง NICU ให้ได้ตามเกณฑ์	น้อยกว่า 1 : 500 ทารกเกิดมีชีวิต	31	31	27	30
			12,624	12,169	10,504	11,971
			407	393	389	399

แหล่งข้อมูล : ระบบรายงานข้อมูล CMI, วิเคราะห์ศักยภาพการจัดบริการผู้ป่วยใน และผลลัพธ์การให้บริการ Service Plan รายสาขา โดยทีมพัฒนาโปรแกรมภายใต้สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ วันที่ประมวลผล 5 มิถุนายน 2566

หมายเหตุ : ไม่รวม รพ.มหาราชนครเชียงใหม่ รพ.แม่และเด็ก และ รพ.เอกชน / เม.ย. 2566 ขาดข้อมูลของ รพ.ฝาง รพ.สันป่าตอง รพ.หางดง รพ.สารภี และ รพ.ดอยหล่อ

สถานการณ์อัตราตายทารกแรกเกิดอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 28 วัน (เป้าหมายไม่เกิน 3.6 ต่อ 1,000 ทารกเกิดมีชีวิต) จากระบบรายงานข้อมูล CMI เขตสุขภาพที่ 1 ปี 2563 - 2565 จังหวัดเชียงใหม่ มีอัตราตายทารกแรกเกิด ≤ 28 วัน ที่รอดออกมา น้ำหนัก ≥ 500 กรัม ต่อทารกเกิดมีชีวิต 1,000 คน ได้ตามค่าเป้าหมายในปี 2563 และสูงกว่าค่าเป้าหมายในปี 2564 ต่อมาลดลงได้ตามค่าเป้าหมายอีกครั้งในปี 2565 ถึงปัจจุบัน โดยล่าสุดในปี 2566 (ต.ค.65 - เม.ย. 66) มีจำนวนทารกเกิดมีชีวิตทั้งหมด 6,377 คน เสียชีวิตที่อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 28 วัน จำนวน 22 คน โดยเสียชีวิตที่โรงพยาบาลนครพิงค์ (A) 17 คน โรงพยาบาลสันทราย (M1) 2 คน และโรงพยาบาลฝาง (M1) 3 คน ซึ่ง 3 อันดับแรกของสาเหตุของการเสียชีวิตหรือส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนจนเสียชีวิต ตั้งแต่ปี 2523 - 2566 (ต.ค.65 - เม.ย. 66) ยังคงเป็น Preterm, Persistent pulmonary hypertension of the newborn (PPHN) และ Birth asphyxia

สัดส่วนเตียง NICU ต่อทารกเกิดมีชีวิต (เป้าหมายน้อยกว่า 1 : 500 ทารกเกิดมีชีวิต) ในปี 2563 - 2566 (ต.ค. 55 -เม.ย. 66) จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนเตียงรองรับผู้ป่วยทารกแรกเกิดป่วยใส่เครื่องช่วยหายใจ (NICU) ในโรงพยาบาลสังกัด สป.สธ. ได้ตามค่าเป้าหมาย คือ น้อยกว่า 1 : 500 ทารกเกิดมีชีวิต โดยปัจจุบันมีจำนวนเตียงรองรับผู้ป่วยทารกแรกเกิดป่วยทั้งสิ้น 64 เตียง (นครพิงค์ 32 เตียง, สันทราย 14 เตียง, ฝาง 8 เตียง, จอมทอง 8 เตียง, สันป่าตอง 2 เตียง) เป็นเตียงที่สามารถรองรับผู้ป่วยทารกที่ใช้เครื่องช่วยหายใจแบบ invasive (NICU) 30 เตียง (นครพิงค์ 16 เตียง, สันทราย 9 เตียง, ฝาง 3 เตียง, จอมทอง 2 เตียง) และรองรับผู้ป่วยทารกป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจแบบ non invasive หรือไม่ใช้เครื่องช่วยหายใจ (SNB) 34 เตียง (นครพิงค์ 16 เตียง, สันทราย 5 เตียง, ฝาง 5 เตียง, จอมทอง 6 เตียง, สันป่าตอง 2 เตียง) คิดเป็นอัตราส่วนจำนวนเตียง NICU 1 ต่อ 399 ทารกเกิดมีชีวิต แม้จะได้ตามค่าเป้าหมายแต่ยังคงประสบปัญหาเตียง NICU ไม่เพียงพอบ่อยครั้ง เนื่องจากต้องรองรับผู้ป่วยที่ส่งต่อมาจากจังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน นอกจากนี้การพัฒนาศักยภาพที่สูงขึ้นทำให้สามารถเพิ่มการบริการทารกป่วยที่มีปัญหาซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะทารกที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่า 1,000 กรัม ทารกที่มีภาวะหลอดเลือดและหัวใจพิการแต่กำเนิด ทารกที่มีภาวะทางศัลยกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีระยะการครองเตียงนานหลายเดือน ส่งผลให้ในปี 2565 และ 2566 มีการส่งต่อทารกป่วยที่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจออกนอกจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเกินกำลัง ไปยังโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์และโรงพยาบาลลำปาง รวมทั้ง 5 และ 3 คนตามลำดับ

4) ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 /ความก้าวหน้าจากการตรวจราชการรอบที่ 1/2566

แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน/ ความก้าวหน้า
1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การกู้ชีพทารกแรกเกิด (NCPR) และการดูแลหลังการกู้ชีพ ร่วมกับ PCT สูติกรรม โรงพยาบาลนครพิงค์	รอดำเนินการ (12, 20 ก.ค. 66)
2. จัดประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการทารกแรกเกิดสัญญาณให้ รพ.เชียงใหม่และลูกข่าย	ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว (3, 10 ก.พ. 66)
3. เสนอจัดซื้อครุภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ช่วยลดอัตราการตาย ได้แก่ เครื่องติดตามคลื่นไฟฟ้าสมอง (EEG) แบบต่อเนื่อง โรงพยาบาลนครพิงค์	อยู่ระหว่างดำเนินการ
4. จัดประชุมคณะกรรมการ Service plan สาขาทารกแรกเกิด จังหวัดเชียงใหม่	ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว (21 ธ.ค. 65)
5. จัดประชุมคณะกรรมการ Service plan สาขาทารกแรกเกิด ล้านนา 1	รอดำเนินการ (22 มิ.ย. 66)
6. พัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยร่วมจัดและร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ การกู้ชีพทารกแรกเกิด (NCPR) การดูแลทารกที่มีความเสี่ยง และการส่งต่ออย่างปลอดภัย เขตบริการสุขภาพที่ 1	รอดำเนินการ (23 มิ.ย. 66)
7. เยี่ยมเสริมพลังและวิชาการโรงพยาบาลแม่ข่าย (node)	รอดำเนินการ (ก.ค.- ส.ค. 66)

5) การแก้ไขปัญหาตามข้อสั่งการ /ข้อเสนอแนะ ที่ให้ไว้จากการตรวจราชการฯ รอบที่ 1/2566

ประเด็น	ข้อสั่งการ/ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการ	ผลการดำเนินการ ตามข้อสั่งการ/ข้อเสนอแนะ
Functional based	(5) <u>ประเด็น ลดป่วย ลดตาย : Service Plan ข้อสั่งการและข้อเสนอแนะ :</u> 5.3) <u>Service Plan New Born :</u> ขอให้เขตสุขภาพสนับสนุนการจัดหา Cooling system for birth asphyxia with EEG Monitoring อย่างน้อย 3 ตัว	การดำเนินการ : ปีงบประมาณ 2566 โรงพยาบาลนครพิงค์ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างซื้อ 1. เครื่องจ่ายก๊าซไนตริกออกไซด์พร้อมก๊าซ 1 เครื่อง (รับมอบเครื่องแล้ว) 2. เครื่อง therapeutic hypothermia with EEG Monitoring 1 เครื่อง (อยู่ระหว่างดำเนินการทางพัสดุ จะทำให้มี - เครื่อง therapeutic hypothermia 2 เครื่อง - เครื่อง therapeutic hypothermia with EEG Monitoring 1 เครื่อง

6) วิเคราะห์ปัญหา /อุปสรรค /โอกาสพัฒนา และ Best Practice

ปัญหา/อุปสรรค	โอกาสพัฒนา
1. ทารกที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ เป็นทารกเกิดก่อนกำหนด	- ลดการคลอดของทารกก่อนกำหนด โดยมี ANC คุณภาพ - ลดภาวะแทรกซ้อนของทารกก่อนกำหนดขณะคลอด โดยมีห้องคลอดคุณภาพ - ลดภาวะแทรกซ้อนของทารกก่อนกำหนดขณะคลอด โดยมีห้องคลอดคุณภาพ ทีมกู้ชีพทารกคุณภาพ - ลดภาวะแทรกซ้อน อัตราตาย ของทารกเกิดก่อนกำหนด โดยเพิ่มศักยภาพของบุคลากร ยา โดยเฉพาะเครื่องมือให้เท่าทันเทคโนโลยีการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด ซึ่งปัจจุบันมีไม่เพียงพอ
2. ทารกครบกำหนดที่เสียชีวิตเกิดจากสาเหตุที่ป้องกันได้	- ลดการเกิดภาวะ birth asphyxia โดยมี ANC คุณภาพ ห้องคลอดคุณภาพ - ลดภาวะแทรกซ้อน อัตราตายจาก birth asphyxia โดยเพิ่มศักยภาพของบุคลากร ยา เครื่องมือโดยเฉพาะเครื่อง Therapeutic hypothermia และการติดตามคลื่นไฟฟ้าสมอง (EEG) แบบต่อเนื่อง - ลดการเกิดภาวะ PPHN โดยมี การดูแลหลังคลอดที่มีคุณภาพ ในช่วง 4 - 6 ชม. แรกของชีวิต - ลดภาวะแทรกซ้อน อัตราตายจาก PPHN โดยเพิ่มศักยภาพของบุคลากร ยา วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์
3. รพ.นครพิงค์ มีเครื่อง therapeutic hypothermia 2 เครื่อง ซึ่งไม่เพียงพอในการรักษาทารกที่มีภาวะ birth asphyxia และยังมีเครื่องติดตามคลื่นไฟฟ้าสมองแบบต่อเนื่อง (EEG Monitoring) ขณะรักษา ทำให้การปรับยาเกินขนาดทำได้ไม่เหมาะสม เสี่ยงต่อการเสียชีวิต	- ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเครื่อง therapeutic hypothermia with EEG Monitoring เพิ่ม 1 เครื่อง (อยู่ระหว่างดำเนินการทางพัสดุ) จะทำให้มี - เครื่อง therapeutic hypothermia 2 เครื่อง - เครื่อง therapeutic hypothermia with EEG Monitoring 1 เครื่อง - โอกาสพัฒนาศักยภาพ คือ การได้เครื่องติดตามคลื่นไฟฟ้าสมองแบบต่อเนื่อง (EEG Monitoring) อีก 2 เครื่อง
4. รพ.นครพิงค์ ยังไม่มีเครื่องจ่ายก๊าซไนตริกออกไซด์ (iNO) ในการรักษาทารกที่มีภาวะ Severe PPHN ทำให้ เสี่ยงต่อการเสียชีวิต	- ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องจ่ายก๊าซไนตริกออกไซด์ (iNO) ร้อยแล้ว - โอกาสพัฒนา คือ เตรียมแนวทางการรักษาทารกที่มีภาวะ severe PPHN ด้วยก๊าซไนตริกออกไซด์ และระบบ fast tract

7) ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา / ปัจจัยความสำเร็จ

- ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร ความเพียงพอและศักยภาพของบุคลากร ส่งบุคลากรอบรมเฉพาะโรค
- มีนโยบายกำกับติดตามผลการปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันมารดาคลอดก่อนกำหนดตามมาตรการของ MCH board จังหวัด อย่างต่อเนื่อง (ANC คุณภาพ, LR คุณภาพ)
- มีเครื่องมือที่จำเป็นและเทคโนโลยีเหมาะสม
- มีระบบการทำงานร่วมกับเครือข่าย Node NICU และโรงพยาบาลชุมชน
- การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

8) Action Plan ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

- พัฒนาแนวทางการดูแลและส่งต่อและระบบ Fast Track สำหรับทารกน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 1,000 กรัม ทารกที่มีภาวะขาดออกซิเจนที่ต้องใช้เครื่อง therapeutic hypothermia และทารกที่มีภาวะ PPHN

ผู้รายงาน : แพทย์หญิงปฐมลักษณ์ เผือกผ่อง

ตำแหน่ง : นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ

โรงพยาบาลนครพิงค์

โทร. : 053-999200

E-mail : p.phudow@gmail.com